

בס"ד. אור ליום ד', כ"ס איזל ה'חשמ"ג, ער"ה ה'תשר"מ.

הנחת הת' בלתי מוגה

תקעו בחודש שופר גו', ומדייק בזה כ"ק אדמו"ר הצ"צ בעל יום
 ההולדת, באוה"ת דרושים לר"ה, להגה מה שכתוב בחודש סתם
 הוא משום דמפרש אח"כ בכסה ליום חגיגו, דמלת בכסה קאי על
 בחודש, שהחודש (דהיינו חידושה של לבנה) מתכסה בו (ברד"ז 35 ע'
 הפסוק, איזהו חג שהחודש מתכסה בו הוי אומר זה ר"ה), משא"כ
 שאר החגים (חג הפסח וחג הסוכות) באמצע החודש הם, וצריך להבין
 למה הוצרך לכל הסימנין האלו לומר בחודש סתם, ואח"כ יתן סימנים
 בכסה ליום חגיגו, הול"ץ תקעו בחודש השביעי שופר, וכמ"ש 4 בחודש
 השביעי באי"ת מקרא קודש יהי' לכם גו' יום הרועה גו'.

המשיר בזה כ"ק אדמו"ר הצ"צ, דיש להקדים ענין הרת עולם, להגה
 אנו אומרים בר"ה היום הרת עולם, הרת מלשון הריון, והקשה
 הר"א הלא בתשרי נברא העולם, וא"כ אינו עיבור כ"א לידה
 ולבר, ומביא ע"ז כ"ק אדמו"ר הצ"צ כמה חירוצים מגדולי ישראל
 וכותב שהם היום הרת עולם, וממשיך, אך הענין הוא דכל"ה צריך להבין דאיך
 אומרים היום הרת עולם הלא בכל"ה באלול נברא העולם, ויש להוסיף
 בזה, דמה שחירצו שר"ה נק' יום הרת עולם, משום שבו נברא האדם
 שהוא שלימות הבריאה ותכלית הבריאה, (כמאמר בשביעי נברא
 העולם, וכמארז"ל 75 שהאדם נברא לבסוף כדי שימצא הכל מוכן
 לסעודה), הנה גם זה הוא דוחק (כמוכן מהמשך הענינים בהמאמר).
 נקטע זה אינו ברור, ומבאר בזה, דפירוש (עולם) גופא קאי על האדם,
 היינו ע"פ כ"פ ישראל, (שהוי האדם הוא עולם קטן, כדאי באדר"ג),
 וכמ"ש 9 גם את העולם נתן כלבם גו', ומבואר בלקו"ת 10 פירוש הפסוק
 שהעולם הוא ניתן לשון הרת, וכמארז"ל בלדרשו, שבשעה ראשונה עלה
 (ע"ז שפיר שיר לשון הרת, נתייעץ במלאכי השרת בו, כי גם
 במחשבה לברוא אותו, ובשעה ב' נתייעץ במלאכי השרת עלה
 מלאכי השרת השתתפו בכיכול ביצירתו של אדם, כמ"ש 12 נעשה אדם
 ל' רבים), שזוהו ענין ההריון, ואח"כ הייתה לידה ובריאת האדם עד
 שנוקדה בו נשמה, כמ"ש 13, ויפח באפיו נשמת חיים, ומאן דנפח מחוכי,
 נפח כו"ל, ומהו מוכן דענין היום הרת עולם, קאי על ההריון

1712

- (1) תהלים פא, ד. 2 ע' א'שכא. (3) ר"ה ח. א. ושי"ג. (4) פינתס כס, א.
- (5) ויק"ר רפכ"ט. ועוד. (6) סנהדרין לו, א במשנה. (7) שם לח, א. (8)
- פ"א. (9) קהלת ג, יא. (10) במדבר ה, ריש ע"ב. (11) ויק"ר רפכ"ט. ועוד.
- (12) בראשית א, כו. וראה מפרשים שם. כ"ר פ"ח, ו-ח. (13) בראשית כ, ז.
- (14) תניא רפ"ב כשם הזוה"ר.

של אדם הראשון שהי' ביום זה, משום שהאדם הוא עולם קטן.

תקעו בחודש שופר

וביאר הענין 15, מה שהאדם נק' עולם, הוא שכמו שיש בעולם ד'
 יסודות ארמ"ע, שהם כנגד ב' אותיות לשם הוי', כן באדם יש
 ד' יסודות. להחלפת מציאות האדם היא מיסוד העפר כמ"ש 16
 וייצר ה' את האדם עפר מן האדמה. וע"ז הוא גם בעבודת האדם,
 [שזוהי תכלית כריאתו, אני נבראתי לשמש את קוניתי], להחלפת
 העבודה היא בחי' ארץ (עפר), קבצת עול' מלכותו ית' כו'. דלמה
 נקרא שמה ארץ, שרצתה לעשות רצון קונה הוא לעשות לו
 רצון קונה) נק' בשם ארץ, הוא גם לפי שרצון קונה הוא לעשות לו
 ית' דירה בתחתונים דוקא, בעוה"ז התחתון שאין תחתון למטה ממנו.
 דעולם העשי' הוא בחינת ארץ בעוד ג' העולמות שלמעלה ממנו, וכן
 הוא גם בנוגע לנשמת האדם, דשרש המשכת וירידת הנשמה למטה
 להחלכש בגוף הוא מבחי' ה' אחרונה שכשם הוי', ספירת המלכות.

אמנם כשם שבנשמת האדם, הנה אף שהמשכת וירידת הנשמה למטה
 היא מבחי' ה' תתא"מ מ"מ יש בה כל ד' האותיות דשם הוי',
 כמ"ש 19 פנים בפנים ליבר הוי' עמכם, שבשעת 20 קבלת התורה
 נמשך בניצוץ נשמתו דכא"ו א' משרא"ל בחי' הוי' (כל ד' האותיות
 דשם הוי'), וכמ"ש 21: אנכי הוי' אלקיך, לשם הוי' הוא כחך והיותך.
 וע"ז הוא גם בעבודת האדם, להגם שהחלפת העבודה היא בחינת ארץ
 (יסוד העפר), מ"מ, אח"כ הוא מגיע ליסודות אר"מ שלמעלה מיסוד
 העפר, וגם בכדי שהעבודה דבחי' ארץ תהי' בשלימות צריך להיות
 המשכת היסוד שלמע' מבחי' מבחי' עפר, כי מכיון שירידת הנשמה לגוף
 מאיגרא דמה לבירא עמיקתא, היא בחי' גלות ממש 22, כפי
 שהוציא לעשות רצון קונה יהי' בשלימות, הוא ע"י סיוע ונתינת כח
 שנמשך מלמעלה, בחי' מים שיוורדים ונמשכים מלמעלה למטה,
 וע"ז 23 מקדו הארץ ותשוקתי' גו' פלג אלקים מלא מים גו'. והיינו
 בחי' התומ"צ שהם בבחי' המשכה מלמעלה למטה, ופעולת מים אלו
 היא באופן שמתאחדים עם הארץ, דזוהו ענין ייחוד ו' וה', ייחוד ו"א
 ומלכות. דכן הי' גם בעת כריאתו של אדם בפשטות, דאחר שהקב"ה
 נטל את העפר ערבב אותו עם מים, ולכן נק' האדם חלתי של עולם 24,
 כמו עיסה כו'. וע"ז ברתניות הענינים הרי בר"ה (ביום כריאת

- (15) ראה לקו"ת במדבר שם. (16) בראשית שם. (17) משנה סוף קידושין.
- (18) כ"ר פ"ה, ח. ואתחנן ה, ד. (20) לקו"ת ראה ית, א. (21)
- יתרו כ, א. (22) תניא פל"ז (מח, א). (23) תהלים סח, י. וראה לקו"ת במדבר
- שם. (24) ראה תנחומא באבנר מצורע יז. וככ"מ.

הנחת הת' בלתי מוגה

דעבד מלך כמלך³⁵. בכ"ו הדמיון (ע"ד חחדשים בכ"ו הדמיון).
 וכמ"ש אדם אתם אדם קרוים אדם³⁷ ע"ש אדמה לעליון³⁸. שדומין
 לעליון. ואח"כ מגיעים דדרגא נעלית יותר. שהוא נעשה מציאות
 העליון. מציאות המלך עצמו. ודוקא ע"י עבודה זו אפשר לפעול את
 תבנית הקב"ה למלך בר"ה. שתמליכוני עליו³⁹. כי המלך צריך
 להיות מלך על עם שנתם כמותו. ואי אפשר שיהי' מלך על בעלי חיים
 כו'.⁴⁰ והגם שמבואר בכ"מ⁴¹ דמה שאמרתי אין מלך בלא עם, היינו
 מלשון גחלים עוממות. מ"מ צריך שיהיו בבחי' גחלים. ובנמשל היינו
 שיהיו עם שבערד בשייכות אל המלך. דאף שהמלך משכמו ומעלה
 גבוה מכל העם⁴³. ועאכ"כ מראשו. אבל למטה מזה. וזהו גם מה דא'
 ושייכות אל עם. דמה אפשר שיהי' עבד מלך מלך. וזהו גם מה דא'
 בזה⁴⁴. מאן פני הארון הוי' דא רשב"י. ורשב"י אמר על עצמו אנא
 סימנא בערמא⁴⁵. שהוא סימן בלבד אל הקב"ה. כי ה' בבחי' זו דעבד
 מלך מלך. ועי"ז ה' גם אצל הבעש"ט והרב המגיד. וכמבואר במאמר
 רבינו הוקלץ⁴⁶. שאצל הבעש"ט והרב המגיד ה' התפשטות הגשמיות.
 ובמילא הוי' רואים את כח הפועל בנפשו. היינו שהי' אצלם אלקות
 בגלוי (אנא סימנא בערמא). ואף שממשיך שם "אבל אין אנו משיגים
 אפיקו א' מני אלק מאוהה ההשגה שהשיגו שם". מ"מ. ה"ז ענין של
 עניות וכו'. ובדוגמת המבואר לעיל⁴⁷ גבי משה רבינו (הנשיא
 הראשון). שמצד העניות שלו. ה' עניו מכל האדם ויחירה על פני
 האמה⁴⁸. ואעפ"כ היתה שכנה מדברת מחוץ גרונו⁴⁹. ויחירה מוז
 דלמשה משה לא פסיק טעמא בגווהו⁵⁰. משום שמציאותו למטה לא
 היחה דבר אחר ממציאותו למעלה. שהי' נשמה. דאצילות לא למטה.
 ועד שכל מציאותו היתה מציאות הקב"ה. ומטעם זה ה' משה ממוצע
 בין ישראל והקב"ה. כמ"ש אנכי עומד בין הוי' ובניכם גו'⁵¹. כמבואר
 במ"א⁵². שהי' ממוצע המחבר דוקא (ולא ממוצע המפסיק).
 דממוצע המחבר. כ' ענינים צריך שיהיו בו בצמנו ב' ענינים אלו. ועוד
 ואת. דכיוון המחבר. ב' ענינים צריך שיהיו בו בצמנו ב' ענינים אלו. ועוד
 כביכול. היינו לא רק למעלה מישראל אלא למעלה. כביכול. גם
 מהקב"ה. דבכלל הרי אורייתא היא המחברת את ישראל בקוב"ה.
 ישראל באורייתא ואורייתא בקוב"ה. אבל ישנו ענין נעלה יותר.

(35) שבעות מז. ב. ובכ"מ. (36) יחזקאל לד. לא. (37) ימות סא. א.
 (38) של"ה יס. א. ועוד. (39) ר"ה פז. א. (40) ראה לקו"ת תבוא מד. ד.
 ובכ"מ. (41) ראה לקו"ת שו"ש מ. ד. ובכ"מ. (42) בחיי וישב לח. ל.
 ובכ"מ. (43) ל' הכותב - שמואל א. ס. ב. (44) ח"כ לח. א. (45) ח"א רכא.
 (46) מאמרי אדמו"ר חזקו לפרשיות התורה והמועדים כרך ב' ע' התבס. (47)
 בחשיחות שלטני המאמר. (48) בחלולות יב. ג. (49) נטמן בלקו"ש ח"ד ע'
 1078. (50) ח"א קכ. ב. ועוד. חו"א ד"ה ראלה המשפטים ובאורו. ועוד.
 (51) ואחזקו ה. ה. (52) ראה ד"ה פנים בפנים חר"ב. ט.

האדם) ה' ענין יחוד ז"א ומלכות. וכמ"ש²⁵ ויכן ה"א את הצלע גו'
 ויביאה אל אדם גו'. עד שהי' ענין היחוד ביניהם. כמ"ש²⁶ והי' לבשר
 אחד. שוהו ענין יחוד זו"ג. ולמעלה מזה הוא יסוד הרוח. שוהו ענין
 הגמינות כח מלמעלה. באופן דיערה עליהם רוח ממרום²⁷. דבחי' רוח
 זה גבוה מעלתה מבחי' אש וצמאון שממטה למעלה. וזהו ענין כל ד'
 היסודות בעבודת האדם. דע"י שהואם עובד בהם בשלימות הרי הוא
 מחזק את ד' היסודות שבעולם. ולכן נק' ר"ה בשם היום הרה עלום.
 והנה ובהנה בעת בריאת אדם הראשון ה' כי חפץ חסד הוא²⁸. היינו שכל
 הענינים נמשכו מלמעלה כי חפץ חסד הוא. ועכשיו באתעל"ת
 תליא מלכותא. בעבודת החתוננים. מעשינו ועבודתינו. ואדרבה.
 בשביל זה היתה כל הירידה מאיגרא רמה לבירא עמיקתא. היינו לא
 רק ירידה סתם בחור העלמות העליונים גופא. אלא ירידה לבירא
 עמיקתא לעולם הוה החתונות שאין חתונות למטה ממנו. כדי שהמשכה
 החי' ע"י מעשה החתוננים דוקא. וזהו ענין תקעו כחודש שופר גו'.
 דבספוק זה מבואר בלילות אומן עבודת האדם אין להמשיך אותם
 הענינים (ע"י עבודה למטה. וביאור הענין יוכן ע"פ מה שכתב
 הרמב"ם²⁹ אע"פ שתק"ט גוה"כ היא, רמו יש בדבר, כלומר, עורו ישנים
 משינתכם ונרדמים הקיצו מהרדמתכם כו' וחורו לחשובה. דמזה מובן.
 שהצוה דחקיעת שופר היא ענין כלי' הנוגע לעבודת כל השנה כליה.
 ובהו אומר תקעו כחודש שופר. כחודש דוקא. ופירש הבעש"ט³⁰
 בחידושו של שופר. שהשופר צ"ל באופן של החחדשות. דהיינו שכל
 עבודת האדם, צריכה להיות באופן של החחדשות. ובלשון רז"ל³¹ כנוצע
 לקיום החו"מ צ', בכל יום יהיו בעיניך כחדשים. ויחירה מזו. דע"י
 הקמת העבודה כחדשים (בכ' הדמיון. דומין לחדשים) יהיו באופן
 דחדשים ממש (כגירסא הב' בזה³²).

ע"א
 מצאנו
 (21)
 (22)

וביאר אופן עבודה זו. מובן ממש תקעו גו'. דענין התקיעה הוא
 גם מלשון יתקע מחשבתי בחזקו³³. היינו שההתקיעה בעיני
 חו"מ צ', צריכה להיות באופן שתוקע ומכילם. אח כל מהחו
 ומציאותו בתורה ומצוותיו. עד שנעשה למציאות של תורה ומציאות
 של מצות ממש. יותר על כן. דמציאותו מתאחדת עם מציאות הקב"ה.
 כנוצע מאמר ר' 345. עבד מלך מלך. דתחילת העבודה היא באופן

(25) בראשית ב. כב. (26) שם. כד. (27) ע"פ ישעי' לב. יט. (28) מיכה ז.
 יח. (29) חל' תשובה פ"ג ח"ד. (30) כש"ס סק"ט. (31) ראה פרש"י ואחזקו ו.
 ו. ובכ"מ. (32) ראה פרש"י יתרו יט. א. תבוא כו. פז. ועוד. (33) תנאי
 ספ"ג. (34) ספרי ורש"י דברים א. ז. ובכ"מ.

את ר"ה מתוך שמתה גזילה כי יודעין שיזכו בדין. וכמבואר לעיל (בר"ה שוש אשיש 64), דאך שבר"ה נאמר וגילוי ברעדה. מ"מ הרי כתיב 65 שוש אשיש בה' ויאת"ב תגל נפשי באלקי (דקאי על ר"ה. שאו ענה אלקים בתרועה 66, אלקים דוקא). כי בשבת שמיני' מתברכין כולוהו יומין, כולל יום ר"ה, כבר עומדים באופן של שוש אשיש. לא רק שוש בעצמו אלא אשיש לשון מפעיל, שפועלים את השמחה בהקב"ה כמ"ש 67 ישמח הוי' במעשיו. וכ"ש בער"ה שמקבלים מחוך שמחה וטוב לבב את מלכותו של הקב"ה ואת גזירותיו של הקב"ה.

וע"י העבודה באופן זה הרי אח"כ בר"ה מקיימים את בקשת הקב"ה אמרו לפני מלכותו (שחמלקוני עליכם) זכרונות שיעשה זכרונכם לפני טובה ובמה בשופר, בקול שופר דתרועת מלך בו, דמשופר זה נעשה הכנה קרובה לוחי' ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האובדים בארץ אשור והנזחים בארץ מצרים והשתחוו לה' בהר הקודש 68, במהרה בימינו ממש.

*

שישראל מתקשרין בקרב"ה למע' מאורייתא, והם המקשרים אורייתא עם קוב"ה. וכמבואר בכ"מ בביאור השו"ת 53 תת קשרין מתקשרין דא ברא, ישראל באורייתא ואורייתא בקוב"ה, דלכאורה כדי לקשר ג' ענינים מספיקים ב' קשרים, אך הענין הוא, משום שישנו הקשר השלישי שבו מתקשרים הראש והסוף, ישראל וקוב"ה. ועד שישאל הקשר הם המתברים אורייתא בקוב"ה, כמבואר בכ"מ 54 בשם מעין החכמה שדור' הי' מתבר הורה שלמעשה בקוב"ה, והרי דוד הוא מלך ישראל חי וקיים 55, היינו שכל ישראל הם בני מדינתו המקבלים את כל מצוותם ממנו, וא"כ גם בהם ישנו ענין זה. דענין זה, ענין ההתאחדות באופן שהעבר נעשה מציאות הארון, הוא דוקא בעבודת עבד ולא בבן, כמבואר במ"א מה שאר"ו 56, דאבידתו ואבידת אביו עבודת קודמת, משא"כ בעבד, הרי לא שייך כלל שהאבידה חיה' שייכת אליו, כי מציאות העבד היא מציאות הארון מלכתחילה, כי עבד מלך מלך.

וזהו מה שממשיך בדרוש הני"ג 57, שאומרים (בהמשך דהיום הרת עולם) היום יעמד במשפט כל יצורי עולמים, אם כבנים אם כעבדים, דענין יעמיד במשפט, היינו להיות קיום והעמדה כבנים, ובאופן של נצבים, עמידה בתוקף, ומשפט איהו רחמי 58, דענין זה נמשך ע"י מדת הרחמים, ועד שע"י ישראל, פועלים ענין זה בכל העולם כולו, כל יצורי עולמים, וכמבואר לעיל, שגם את העולם וכוין שישראל הם באופן של כללתי ירח ממנו נידח 59, הרי הם פועלים בכל ד' היסודות שבועלים שיתקנו, ובלשון הכתוב 60 האיניו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי, שכאשר איש מישאל מדבר הרי השמים וכל צבאיהם והארץ וכל צבאי' מאוינים ושומעים לדבריו ואמרי פיו, וכו' ישגם ב' המעלות אם כבנים ואם כעבדים, כמבואר בתניא 61 שיש מעלה בבן ומעלה בעבד, וכיון שמעמיד במשפט איהו רחמי בו, הרי עוד מעלה בבן בטוחים כל ישראל, שזוכים בדין, וכדאיתא במדרש 62 (והובא בסור ובב"ב 63 שהוא ספר פסקי דינים להלכה), אינו אומה כאומה זו שירדעת אופי' של אלוקי' כו', לובשים לבנים ומתעטפים לבנים ומסתפרין וכו', לפי שירדעין שהקב"ה יעשה להם נס, היינו שבערב ר"ה מתקנין את הלבשים ואת מראה הגוף ואפילו שערות הגוף, שיהיו באופן מתוקן ומהודר, ומקבלים

53 ראה חז"ג עג, א. א. 54 ראה לקו"ת שלח מז, ג. ובכ"מ. 55 ר"ה כה. א. 56 כ"מ לג, א במשנה. 57 אוה"ת שם ע' א'שלא. 58 הקדמת תקי"ז (פתח אליהו). 59 שמואל ב י, ד. 60 ר"פ האוינו. 61 פמ"א. 62 ירושלמי ר"ה פ"א ה"ג. וראה בספרים שחבואו בספר הדרת פנים זקן ע' תר"ד ואילך - שנינו הנוסחאות במדרש. 63 ר"ס הקפא.

את ר"ה מתוך שמתה גזילה כי יודעין שיזכו בדין. וכמבואר לעיל (בר"ה שוש אשיש 64), דאך שבר"ה נאמר וגילוי ברעדה. מ"מ הרי כתיב 65 שוש אשיש בה' ויאת"ב תגל נפשי באלקי (דקאי על ר"ה. שאו ענה אלקים בתרועה 66, אלקים דוקא). כי בשבת שמיני' מתברכין כולוהו יומין, כולל יום ר"ה, כבר עומדים באופן של שוש אשיש. לא רק שוש בעצמו אלא אשיש לשון מפעיל, שפועלים את השמחה בהקב"ה כמ"ש 67 ישמח הוי' במעשיו. וכ"ש בער"ה שמקבלים מחוך שמחה וטוב לבב את מלכותו של הקב"ה ואת גזירותיו של הקב"ה.

וע"י העבודה באופן זה הרי אח"כ בר"ה מקיימים את בקשת הקב"ה אמרו לפני מלכותו (שחמלקוני עליכם) זכרונות שיעשה זכרונכם לפני טובה ובמה בשופר, בקול שופר דתרועת מלך בו, דמשופר זה נעשה הכנה קרובה לוחי' ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האובדים בארץ אשור והנזחים בארץ מצרים והשתחוו לה' בהר הקודש 68, במהרה בימינו ממש.

*

64 דש"פ נצו"ל (לעיל ע' קצו ואילך). 65 ישעי' סא, י. 66 חולים מז, 67 חולים קד, לא. 68 ישעי' כו, יג.